

Oslo Arbeiderpartis representantskapsmøte 21. november 2023

Israel og Palestina-konflikten

Stopp krigen i Gaza

Hamas' terrorangrep mot Israel 7. oktober og Israels påfølgende krig mot Hamas i Gaza, markerer et vannskille i Israels okkupasjon av Palestina.

1.200 mennesker ble drept i Israel, og over 230 personer er tatt som gisler. I Gaza er over 12.000 drept. Over 5.000 av de drepte er barn. FN anslår at rundt 70 % av Gazas befolkning på om lag 2,4 millioner mennesker er internt fordrevet. På Vestbredden er nærmere 200 palestinere drept. De menneskelige lidelsene er enorme og ufattelige.

Terror kan aldri rettferdiggjøres, og Israel skal kunne stille Hamas til ansvar for deres ekstreme angrep på uskyldige sivile.

Målet kan likevel ikke rettferdiggjøre ethvert middel. Hamas må ikke – og kan ikke – forveksles med sivile palestinere. Verdenssamfunnet kan ikke akseptere at over to millioner palestinere, hvorav nærmere halvparten er barn, kollektivt avstraffes for Hamas' grufulle handlinger. Sivilbefolkningen skal alltid beskyttes, og all maktbruk fra Israel må oppfylle folkerettens grunnleggende krav til nødvendighet og forholdsmessighet. Israels maktbruk har allerede gått langt utover folkerettens rammer for hva som er lov i krig. Hamas må også stoppe sine angrep mot sivile.

Situasjonen i Gaza har utviklet seg til en humanitær katastrofe. FNs generalsekretær har uttalt at Gaza er i ferd med å bli en gravplass for barn. En gruppe av FNs uavhengige spesialrapportører har uttalt at dersom krigen i Gaza ikke stoppes, er palestinerne i Gaza utsatt for en alvorlig risiko for folkemord.

Kombinasjonen av Israels folkerettsstridige blokade og israelske luftangrep innebærer at sivilbefolkningen i Gaza befinner seg i en uakseptabel og umenneskelig situasjon. Det er heller ikke tillatt å bruke sivile som menneskelige skjold.

Det høye antall israelske angrep på helsefasiliteter er svært kritikkverdig.

FN melder at situasjonen på sykehusene i Gaza er fullstendig kritisk. Mer enn 16 helsearbeidere er meldt drept, flere mens de er på vakt.

Komiteen for beskyttelse av journalister (CPJ) rapporterer at minst 40 journalister er drept mens de har dokumentert Israels brutale krigføring. Blokaden av kommunikasjon og internett forhindrer livsviktig kontakt med omverdenen.

Situasjonen på Vestbredden har over flere år blitt gradvis verre. Etter 7. oktober har angrepet mot palestinere fra israelske bosettere, som er beskyttet av israelsk politi, eksplodert, og nesten 200 palestinere er drept. Dette tallet kommer på toppen av et

allerede høyt antall drept de to siste årene. Massearrestasjoner av palestinere og den statlige bevæpningen av israelske bosettere er svært bekymringsfullt.

Arbeiderbevegelsen er internasjonal. Vår solidaritet stopper ikke ved vår egen landegrense. Oslo Arbeiderparti aksepterer ikke det store omfanget av lidelser i Gaza, og mener at vi alltid skal gjøre det vi kan for å bidra til en verdensorden bygget på folkeretten, der den internasjonale humanitærretten og menneskerettighetene legges til grunn..

Oslo Arbeiderparti krever derfor at:

- Israels invasjon og bombing av Gaza må stanses og blokaden av Gaza må opphøre
- palestinerne i Gaza må få tilgang til humanitær hjelp, uavhengig av hvor de oppholder seg; assistanse via Rafah er ikke tilstrekkelig. Israel må sikre tilgang til vann, strøm, medisiner, drivstoff og mat
- Hamas må stilles til ansvar for terroren de har begått mot Israel, og gislene de har tatt må frigis
- brudd på krigens folkerett må etterforskes og dokumenteres i både Israel og Palestina
- israelske myndigheter må stanse drapene og volden mot sivile på Vestbredden, inkludert Øst-Jerusalem

Oslo Arbeiderparti er glad for at Norge og den norske regjeringen var tidlig ute og fordømte terrorangrepet, og har vært tydelige på at Israel bryter folkeretten med sine angrep på sivilbefolkningen i Gaza. Vi mener at Norge må fortsette å fordømme Israels uforholdsmessige kollektive avstraffelse av palestinerne i Gaza, og gjøre det vi kan for å bidra til at humanitær hjelp kommer fram til de mange tusen ofre i konflikten. Oslo Arbeiderparti er glad for at regjeringen gjør alt de kan for å hjelpe ut norske borgere som fortsatt er i Gaza.

Norge har bedt om en humanitær våpenhvile, slik at nødvendig nødhjelp kan komme inn i Gaza. Som eneste nordiske land stemte Norge for FN-resolusjonen der FNs generalforsamling krever våpenhvile for å sikre humanitære forsyninger. Det er positivt at både EU og USA nå også støtter stans i stridighetene for å få humanitær bistand inn i Gaza. Regjeringen må fortsette å jobbe for at en våpenhvile også medfører at humanitær bistand kan komme inn i Gaza, og at den er av en slik varighet at den sikrer reelle muligheter for humanitær hjelp. Regjeringen må framover intensivere det diplomatiske arbeidet for å få flere land til å følge etter i kravet om en våpenhvile.

Oslo Arbeiderparti stiller seg helhjertet bak den norske regjeringens økte støtte til FNs organisasjon for palestinske flyktninger (UNWRA). Det trengs mer mat, vann, medisiner og drivstoff, og i den svært alvorlige situasjonen palestinerne står i, er det skuffende og bekymringsfullt at flere land i Europa vil fryse den langsiktige støtten til Palestina og UNWRA. Vi mener likevel at i den nåværende situasjonen kan og bør regjeringen bidra med mer humanitær bistand.

Oslo Arbeiderparti mener at den norske regjeringen må:

- fortsette å fordømme Israels blokade og kollektive avstraffelse av palestinerne i Gaza
- forsterke norsk innsats for å få på plass en våpenhvile som sikrer reell tilgang til humanitær hjelp
- vurdere sammen med andre land om det bør opprettes et spesialtribunal for krigen i Gaza og terrorangrepet 7. oktober
- sørge for at nordmenn i Gaza får reise ut

En prosess for sameksistens, frihet og like rettigheter

Israel og Palestina-konflikten startet ikke den 7. oktober. Konflikten har pågått i flere tiår, og har forverret seg de senere årene. Ledere og styresmakter på begge sider bærer stort ansvar for at konflikten vedvarer. Ansvaret er likevel ikke likt fordelt. Israel som okkupant bærer det tyngste ansvaret.

Israels okkupasjon, blokade av Gaza og den folkerettsstridige muren gjennom Vestbredden frarøver palestinerne friheten over egne liv. Israels politikk, med aksept for stadig utvidede ulovlige bosetninger på palestinsk jord, fører til en oppsplitting av det palestinske området. Dette fører igjen til at etableringen av en selvstendig palestinsk stat blir stadig vanskeligere. Israelske myndigheter kontrollerer vanntilgangen, og gjennom sikringen av vannet til bosetterne mister palestinere tilgangen. Palestinere må sikres tilgang til vann. At Gaza er styrt av terrororganisasjonen Hamas, og at det er store utfordringer med korrupsjon og svekkede demokratiske institusjoner i de palestinske områdene, er ødeleggende.

Israel fengsler palestinere, også barn, uten lov og dom, mens palestinske organisasjoner blir erklært som «terrororganisasjoner» uten gyldig begrunnelse. Begge deler er brudd på rettsstatlige prinsipper, og bidrar til å begrense organiseringen av det palestinske sivilsamfunnet.

Israels politikk mot palestinerne blir kalt apartheid av organisasjoner som Amnesty International og Human Rights Watch. Begrepet har også blitt tatt i bruk av flere uavhengige FN-eksperter. Påtalemyndigheten ved Den internasjonale straffedomstolen (ICC) startet etterforskning om situasjonen i Palestina i 2021 for mulige forbrytelser mot menneskeheten. Dette omfatter også etterforskning av mulig apartheidforbrytelse.

Oslo Arbeiderparti mener at palestinere har rett på sin egen stat. Vi mener at to stater, som eksisterer fredelig side om side, er den beste løsningen på konflikten mellom Israel og Palestina. Det er ikke akseptabelt at enda en generasjon palestinere i Gaza og på Vestbredden ikke er sikret trygghet, rettferdighet og en fremtid med muligheter.

Hamas' terrorangrep 7. oktober, den siste krigen i Gaza og den økte volden på Vestbredden, viser for alvor at dersom ikke okkupasjonen avsluttes og konflikten løses, vil israelere og palestinere leve med en konstant trussel om krig og vold. Dagens situasjon skaper mer hat, mer uforsonlighet og mer grobunn for ekstremisme, og kan ikke fortsette.

Oslo Arbeiderparti mener at:

- okkupasjonen og all blokade av Gaza må opphøre
- rakettangrepene fra begge sider må opphøre
- terrorangrep mot Israel må opphøre
- fordrivelsen av og terroren mot palestinerne på Vestbredden må avsluttes
- okkupasjon og annektering av Vestbredden, inkludert Øst-Jerusalem, må opphøre, og alle bosettinger på okkupert jord må avvikles
- Palestina skal anerkjennes som egen stat

Den pågående krigen i Gaza kommer på et tidspunkt til å ta slutt. Da må Norge være en aktiv bidragsyter til å starte en forsoningsprosess som kan sikre en varig og rettferdig fred.

Det internasjonale samfunnet må være tydelig i å påpeke overtramp, vise at folkeretten skal respekteres, og at brudd på den ikke aksepteres. Begge parter må vise at de er villige til å finne en løsning, og gis insentiver til å finne den. Norge bør stille krav til begge parter om å avholde og muliggjøre valg i de palestinske områdene. Med en stadig eskalering av krigen bør også Norge ta i bruk flere virkemidler, som økonomisk boikott av israelske varer produsert på okkupert område.

Rettsprosesser har spilt og kan ofte spille en viktig rolle i et slikt arbeid. Påtalemyndigheten ved Den internasjonale straffedomstolen (ICC) startet i 2021 en etterforskning av situasjonen i Palestina, og hovedanklageren har uttalt at etterforskningen nå også ser på terrorangrepet 7. oktober og den påfølgende krigen i Gaza. Her bør Norge bidra til å sikre at de har de ressursene de trenger og bistå med at de får nødvendig informasjon fra andre stater og NGOer.

Framover blir det også viktig å øke støtten til sivilsamfunnet i området. Det er helt avgjørende å hegne om støtten til organisasjoner som jobber for demokratisk deltakelse, til menneskerettighetsforkjempere og til de som jobber for å dokumentere opptrappingen av intern undertrykkelse. Norge må derfor bruke sin lederrolle i giverlandsgruppen til å kreve respekt for retten til organisering og ytringsfrihet for alle, både donorland og i Israel og Palestina.

Norge har fungert som en brobygger i denne konflikten siden Oslo-avtalen, blant annet som leder av giverlandsgruppen. Vi opprettholder god diplomatisk dialog med ledere i Midtøsten. Vi bør, og skal, snakke med alle partene i konflikten for på den måten å kunne bidra til en rettferdig avslutning på konflikten. Hver stein må snus, en

forsoningsprosess må starte og det grunnleggende problemet – den israelske okkupasjonen og blokaden av Palestina – må ta slutt. Det er kun en rettferdig fred som kan stanse volden.

Oslo Arbeiderparti mener at den norske regjeringen må:

- ta initiativ til en forsoningsprosess etter krigens slutt
- bistå, og være en pådriver for at påtalemyndigheten ved Den internasjonale straffedomstolen (ICC) får nødvendige ressurser for å kunne etterforske krigsforbrytelser og forbrytelser mot menneskeheten som følge av situasjonen i Palestina, i Gaza og på Vestbredden, og i Israel
- fortsette å støtte palestinske selvstyremyndigheter, så de kan etablere egne institusjoner
- styrke bevilgningen til sivilsamfunns- og menneskerettighetsorganisasjoner, både på palestinsk og israelsk side, inkludert dem Israel feilaktig har forbudt som terrororganisasjoner
- ta i bruk et virkemiddel som boikott av israelske varer produsert på okkupert palestinsk jord og boikott av selskaper som direkte og indirekte medvirker til å opprettholde ulovlig okkupasjon
- ha en kontinuerlig dialog med alle folkegrupper og religiøse ledere i konflikten, for å forebygge hatprat mot etniske og religiøse grupper.
- arbeide for at våpenembargoen av Israel inkluderer B-materiell og salg fra norske selskaper i utlandet
- innføre sluttbrukererklæring fra alle land, og arbeide for at dette blir norm i NATO.
- Statens pensjonsfond utland må trekke seg ut av selskaper som opererer på okkupert land i strid med folkeretten